

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Lak

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

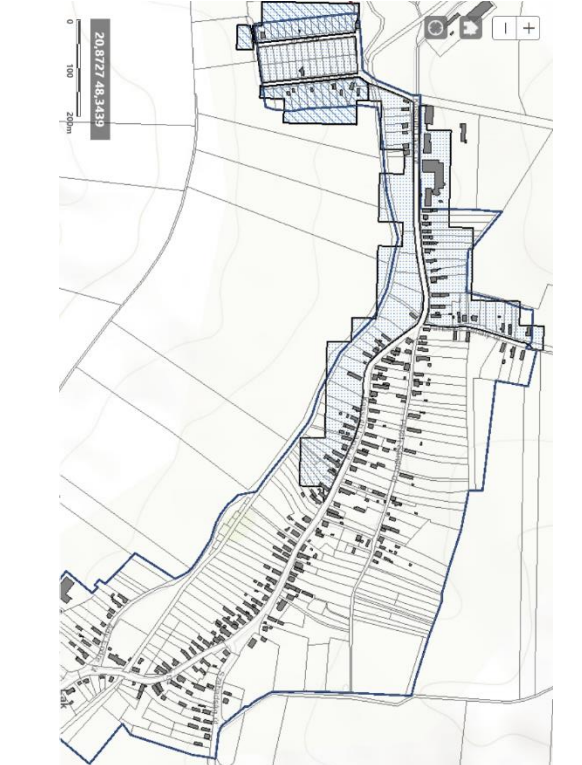
Lak

Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Edelényi járás

Szervezet neve:

Dátum: 2022. Május

	<p>Terület: 20 km² Lakónépség: 680 Jogállás: Község Járás: Edelényi Megye: Borsod-Abaúj Zemplén</p> <p>Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: <u>IGEN/NEM</u></p> <p>Jelentős munkanélküliséggel sújtott település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: <u>IGEN/NEM</u></p>
<p>Település térképe</p>	<p>Jogosultság adatok</p>
	
<p>Eladósodottság-térkép</p>	<p>Szegregátum-térkép</p>

ADATTÁBLA

	KSH adata	HELYI BECSLÉS
Település neve	Lak	
Megye	Borsod-Abaúj-Zemplén	
Járás	Edelényi	
Programba vonás köre	4	
Szervezet neve		
Lakosságszám (2021)	672	680
Lakosságszám változása 2021/2012 (%)	106%	
15 év alattiak aránya (2021)	27,4%	
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	107%	
60 éves és idősebbek aránya (2021)	14%	
60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 (%)	108%	
Lakásszám (2011)	206	
Üres lakások száma (2011)	24	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	117	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	24	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	117	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	93	
Lakások száma (2019)	206	
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	145	
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	68	
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	184	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	0	
WC nélküli lakások száma (2011)	112	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	25	
Egy szobára jutó lakó (2021)	1,4	
Egy főre jutó szja alap, Ft (2019)	506969 Ft	
Egy főre jutó szja alap eltérése a hasonló helyzetű települések átlagától,% (2019)	109%	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	1450000 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	14	
Kiinduló kvóta érték kerekítve	6	

Az interjúk a település polgármesterével, valamint védőnőjével készült 2022.05.31.-én.

1 A település leírása

1.1 A település pozíciója (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

A település fekvése, távolsága a járásközponttól, megyeszékhelytől, nagyobb munkaerőpiaci központtól, illetve közösségi közlekedés helyzete. Növekvő vagy csökkenő lakosság, el- és bevándorlás mértéke, szegregátumban élők/roma lakosság aránya. Helyi és térségi gazdaság munkaerőfelszívó képessége a célcsoport szempontjából. A településen elérhető szolgáltatások. A célcsoportot érintő, lakhatási és foglalkoztatási szempontból releváns önkormányzati fejlesztések felsorolása az elmúlt időszakban.

Térség pozíciója

Edelénytől északkeletre 13 kilométerre, Szikszótól északra 18 kilométerre, Miskolctól pedig közúton 32 kilométerre északra található.

A 27-es főútból Edelénynél kelet felé kiágazó 2616-os út mentén fekszik, ez utóbbi a település főutcája. Központjában ágazik ki az előbbi útból északi irányban a 26 134-es mellékút, a zsákfalunak számító Szakácsi, illetve Irota felé.

A legközelebbi települések Hegymeg (2 kilométerre), Tomor (3 kilométerre), Szakácsi (5 kilométerre) és Irota (6 kilométerre); a legközelebbi város Edelény, mely innen körülbelül 13 kilométerre fekszik.

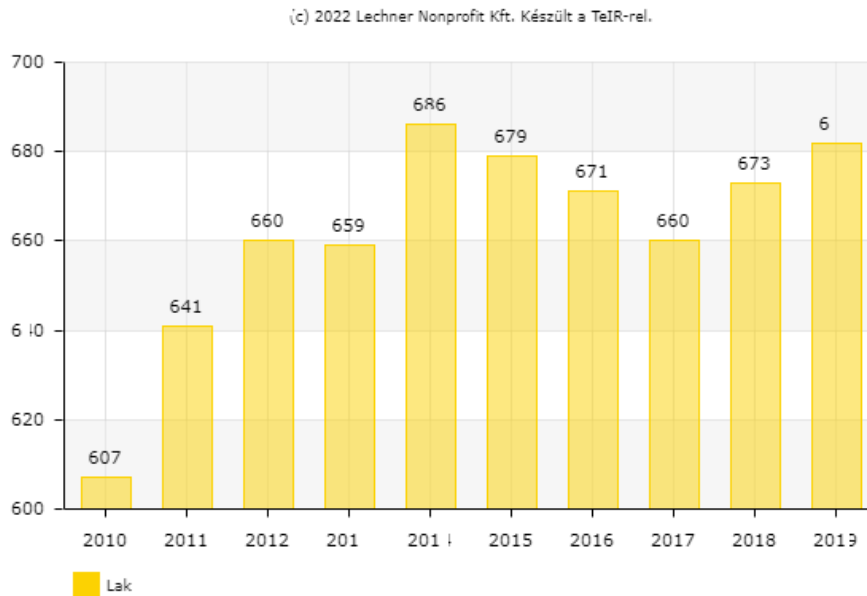
Közlekedés

Lak és Edelény között hétköznap 10 menetrendszerinti járat biztosítja a közlekedést, átszállást nem igényelve.

Társadalmi szerkezet

A település lakosságának 51%-a magyar, 49%-a cigány származásúnak vallotta magát.

(Forrás-HEP 2020.december)

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A népesség növekedése a fiatalokban történő gyermekvállalás következménye.

Lak	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Lakónépesség (dec. 31.) (fő)	679	671	660	673	682	672	
Állandó népesség (dec. 31.) (fő)	678	673	681	686	688	686	675
Állandó népesség: 0-2 évesek (dec. 31.) (fő)	38	44	45	51	41	40	38
Állandó népesség: 18-59 éves férfiak (dec. 31.) (fő)	193	195	193	189	187	183	183
Állandó népességből a 18-59 éves nők aránya (százalék)	28,6	27,9	28,5	28,7	27,5	28	28
Belföldi vándorlási egyenleg, ezer lakosra (ezrelék)	-26,4	-28,2	-27,1	-4,5	-1,5	-13,3	
Természetes szaporodás, fogyás (ezrelék)	13,2	16,3	9	24	13,3	-1,5	

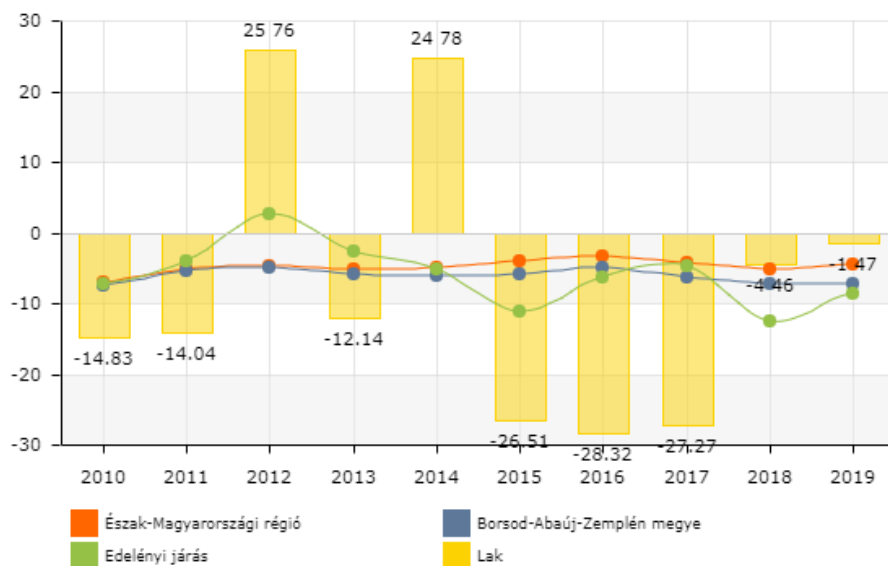
Forrás: teir.hu

Vándorlás:

1-2 család Alsóvadásról érkezett a településre. A településen a szakácsi lakosokat negatív megítélésben részesítik.

A közelmúltban a munkavállalás miatt többen Tomorra, Homrodra költöztek.

(c) 2022 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Térségi munkalehetőségek

Jelenleg 102fő dolgozik közfoglalkoztatottként a településen.

A családokból minimum 1fő így kap munkalehetőséget az Önkormányzattól.

Az alábbi programok adnak lehetőséget az itt dolgozók számára:

- hosszabb időtartalmú közfoglalkoztatás
- mezőgazdasági: a program keretein belül sertés és tyúktartással foglalkoznak, 20 hektáron növénytermesztéssel: kukorica, gabona, burgonya

A sertést és a tojást helyben árusítják. A megtermelt gabona, ami nem kerül felhasználásra eladásra kínálja az önkormányzat.

További munkalehetőségek:

Robert Bosch Kft. Miskolc – céges busz segíti a bejutást

D-Gesztor Építő és Acélszerkezet Gyártó Kft.

Green-Lak Kft: növénytermesztés

Tomor településén található gyümölcsösök is munkalehetőséget biztosítanak az itt élők számára, valamint az építőipari munkák ezen a településen is népszerűek.

Szolgáltatások:

Óvoda helyben elérhető a településen, jelenleg 41 fővel működik.

A községben nyolc tantermes általános iskola működik, a kiskereskedelmi üzletek száma 2db.

Az általános iskola rendelkezik gyógypedagógiai végzettségű pedagógussal.

Az általános iskola jelenleg 103 fővel, 1-8.osztályig elérhető a szolgáltatás a településen.

Azonban a jobb minőségű oktatás reményében többen elhordják gyermekeiket Tomorra, Homrodra, valamint Edelénybe.

Logopédusi ellátás társulási formában biztosított. Gyógytornász segítséget igénylő gyermekek legközelebb Edelényben, vagy Miskolcon juthatnak ilyen ellátáshoz.

A járó beteg szakellátás működését Edelény város közigazgatási területén lehet igénybe venni.

A településnek egy háziorvosi körzete van 1 feladat ellátási helyen. Valamint a gyermek háziorvosi feladatokat is itt látják el. Fogorvosi ellátási hely nincs a településen, Edelény városban veheti igénybe a lakosság, a települést tömegközlekedési eszköz használatával érhetik el.

A védőnői körzet 1 feladat ellátási helyen működik a településen, a szegregátumok területéről megközelíthető.

A településen a Nyitott Ajtó Baptista Gyülekezet házi segítségnyújtást feladat ellátási szerződés keretében működik.

A településen nem működik közétkeztetés.

Önkormányzati fejlesztések:

- **Lak Községi Önkormányzat „Egészségügyi alapellátások infrastruktúrájának fejlesztése Lakon” című projekt keretében**

59 993 530,- forint vissza nem térítendő támogatást nyertek.

A Széchenyi 2020 program keretében a TOP-4.1.1-16-BO1-2017-00014 kódszámú projektnek köszönhetően megvalósul az orvosi épület korszerűsítése.

- **Települési környezetvédelmi infrastruktúra – fejlesztés Lak településen” című projekt keretében** az önkormányzat 199 933 895 forint vissza nem térítendő támogatást nyert.

A Széchenyi 2020 program keretén belül a TOP -2.1.3 – 15 – BO1 – 2016- 00055 projektnek köszönhetően 5876 méter elválasztott rendszerű csapadék – vízvezető csatorna kerül kiépítésre a településen.

- **Lak Község Önkormányzat energetikai korszerűsítése” című projekt** keretében az önkormányzat 41 070 000 forint vissza nem térítendő támogatást nyert. A Széchenyi 2020 program keretében a TOP 3.2.1.-16-16-BO1-2017-00027 kódszámú projektnek köszönhetően megvalósul az épület energetikai korszerűsítése.

Magyar Falu Program:

Járda felújítás

Művelődési Ház belső felújítása

Elhagyott ingatlan megvásárlása

Kisgép beszerzés

A fejezet fő következtetései

Következtetések a település...

...térségi pozíciója tekintetében:

- közepes pozíció: helyben viszonylag elégségesek, illetve a közelben elérhetőek a szolgáltatások, a munkaerőpiac viszont nehezebben érhető el. Ha van is munkahely a közelben, az nem kompatibilis a célcsoport munkavállalási képességeivel;

...vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében:

- gettósodó település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya nő a településen belül, a nem roma háztartások nagy arányban elköltöznek a településről. A települése lakossága jellemzően stagnál vagy nő;

1.2 A település szerkezetének leírása (fél oldal)

A fejezet tartalma

A település központja és a szegregátumok állapota, a szilárd útburkolattal való ellátottság, közműinfrastruktúra állása, a helyi adottságok alapján hol, melyik településrészben vannak a legkritikusabb (külön: árvizes részek) és a fejleszhető részek. Szegregátumok száma és elhelyezkedése. Van-e a településen elég lakható ingatlan, van-e elég felújítható ingatlan a településen, hogyan alakultak a lakóingatlan adás-vételek az elmúlt években.

A Központi Statisztikai Hivatal adatszolgáltatása alapján két veszélyeztetett terület van.

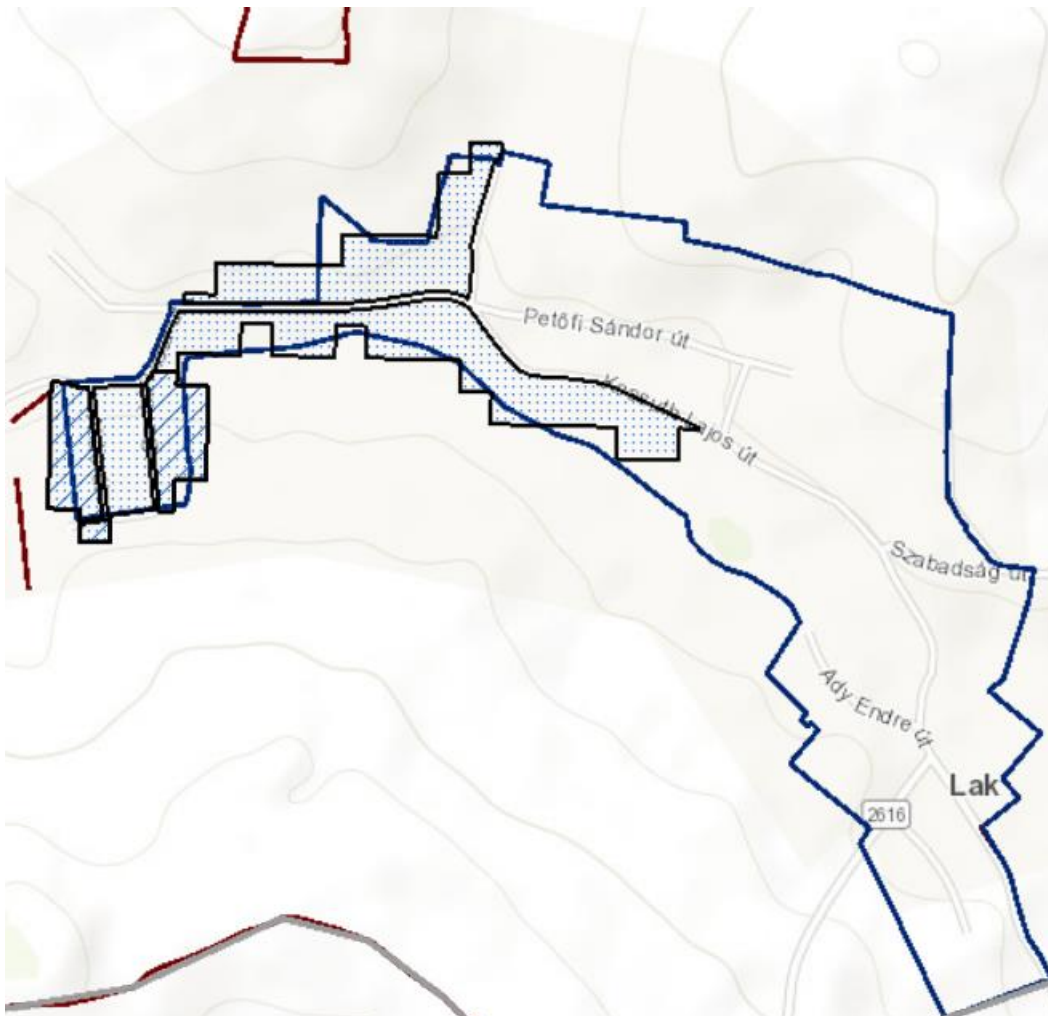
Lak településen az 1. veszélyeztetett területhez tartozik: Dankó Pista út - belterületi határ.

A 2. veszélyeztetett területhez tartozik: Táncsics Mihály út - Kossuth Lajos u. a Deák Ferenc útig - Laki- patak - Dankó Pista út - belterületi határ.

A veszélyeztetett területeken élők a lakosság 57,6%-át alkotják. A lakásállománynak a 45,1%-a a veszélyeztetett területeken található.

A szegregátumban 50 lakás található. Ezek jellemzően „CS”-s lakások.

A szegregátum és a szegregációval veszélyeztetett terület Lak településen a Lechner Tudásközpont adatai alapján:

A vezetékes vízhez, arámhoz, hulladékszállításához való hozzáférés és a közvilágítás minden szegregátum esetében megoldott.

A hozzáférés biztosítása nem jelenti azt, hogy a lakosság igénybe is tudja venni a szolgáltatásokat mind a két szegregátum esetében több olyan ingatlan van, amelyben az alapvető szolgáltatások pl. vezetékes víz vagy az arám vagy mindkettő hiányzik.

Némely esetben olyan öregek az ingatlanok, hogy az arám bekötéséhez szükséges vezeték kiépítését nem lehet megvalósítani.

A település 1. szegregátumában 78,6%, a 2. szegregátumában 90%, tehát nagyon magas a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül, ezek jelentősen meghaladják a települési arányszámot (58,2%). A szegregátumokban a lakások 58,3%-a csupán egyetlen szobával rendelkezik.

Az épületek jelentős részének nem megfelelő a műszaki állapota: a tetők repedezettek, a falak dűledeznek és a hőszigetelés sem megoldott.

A 206 lakás 80%-a vezetékes ivóvízzel ellátott.

A szennyvízcsatorna rendszer kialakítása az éven került bevezetésre a községben.

Szennyvíz hálózat kialakítása nem történt meg a fent említett utcákban.

Vezetékes gáz nincs a községben.

A 0-14 éves korosztály aránya lényegesen magasabb a szegregált területeken.

A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkező aktív korúak átlagos aránya a szegregátumokban a települési átlagos értékeket meghaladja, ami kedvezőtlenül hat a munkavállalásra, foglalkoztatottságra. Felsőfokú végzettséggel rendelkezők nem élnek a szegregátumokban.

A szegregátumban élő aktív korúak: 87,2%-a (1. szegregátum) és 89,3%-a (2. szegregátum) nem rendelkezik rendszeres jövedelemmel. A foglalkoztatottak: aránya a 15-64 éves népességben belül 12,5% illetve 10,7% jóval alacsonyabb a települési 33%-os átlagnál.

Az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportban foglalkoztatottak aránya települési szinten 68,9%, még a szegregátumokban ez a mutató 100%.

Tehát a foglalkoztatottak nagyon alacsony képzettsége miatt alacsony beosztásban dolgozik, pl. segédmunkás, betanított munkás, közfoglalkoztatott.

Az alacsony beosztás érződik a munkavállalók jövedelmén, amely az életszínvonalának alapját képezi. A szegregátumban nagyon sokan segélyekből tartják fenn magukat pl. foglalkoztatás helyettesítő támogatás, időskorúak járadéka, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás.

(FORRÁS-HEP)

Lakásállomány

Az ingatlanok árai: 1millió Ft-tól-6millió Ft-ig terjednek.

A településen éltek a CSOK adta lehetőségekkel. Ingatlan vásárlás és felújítás is történt a hitelnek köszönhetően.

Azonban olyan eset is előfordult a településen, hogy a CSOK-ra vásárolt ingatlant az új lakók teljesen lelakták a fa elemeket feltűzelték.

Ha felszabadul egy ingatlan az önkormányzat felvásárolja.

Más településről érkezőket sem az önkormányzat, sem a helyi romaság nem lát szívesen.

Üres lakások száma (2011)	24
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	117
Lakásszám a szegregátumban (2011)	24
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	117
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	93

A fejezet célja, fő következtetései

Következtetés a településre jellemző területi szegregáció jellegének és mértékének tekintetében:

- a településen belül a szegregált részek a település nagyobb részét teszik ki;

1.3 Lakhatással kapcsolatos fejlesztések (fél oldal)

A fejezet tartalma

A településen történt lakhatással kapcsolatos fejlesztések, amelyeket az elmúlt 10-15 évben valósítottak meg, külön hangsúllyal a 2014-2021 uniós programozási időszak EFOP telepprogramjára, esetleg az előző időszak TÁMOP telepprogramjára. A megvalósított programok eredményei (új, felújított lakások, bérlakások elosztásának módszere: milyen célcsoportoknak, milyen kiválasztással). A lakhatási körülmények javítását célzó szoft programokkal kapcsolatos vélemények feltárása is szükséges.

EFOP telepprogram megvalósult a településen.

A program a kezdetekbe generált konfliktust a lakók körében, annak kapcsán, hogy kik lesznek azok, akik bérlakáshoz juthatnak.

3 új ingatlan került kialakításra, két ingatlan esetében pedig felújításra került sor. A településen élő két legnagyobb család számára fürdőszoba került kialakításra.

Kialakításra került a Csillagpont is a program részeként.

60fővel dolgoztak a helyben dolgozó szakemberek. 33 fő számára biztosít új lakhatási körülményeket a településen.

A RECÍK alapítvány munkatársai és a testület közösen alakította ki a szempontrendszer, ami alapján megszületett, hogy kik juthatnak szociális bérlakáshoz.

A sikeres pályázat elnyerésének egyik alapfeltétele volt a büntetlen előélet.

2020.novemberében történtek meg a beköltözések.

Az albérlet díjak:

A felújított ingatlanok esetében: 9.000Ft/hó

Az új építésű ingatlanok esetében: 18.000Ft/hó

Az eddigi tapasztalat az, hogy a lakók fizetik a szociális bérlakással járó díjakat.

A polgármesternek a kezdetekben féltételei voltak, hogy a lakók lelakják az ingatlanokat.

A kártyás villanyórával azonban kritikát fogalmazott meg, cél a hagyományos szolgáltatásra való visszatérés.

A program alatt megvalósuló képzések: kertész, karbantartó, zöldség-növénytermesztő, takarítónő.

A fejezet fő következtetései

Az önkormányzat pozitívan áll hozzá a jövőbeli hasonló célú fejlesztésekhez.

1.4 Az önkormányzat perspektívája és szerepvállalási készsége a programban (fél oldal)

A fejezet tartalma

Együttműködő, nem együttműködő, mennyire támogatja a településen belüli mobilizációt (szegregátumból kifelé, ha releváns) illetve a településről történő kifelé mobilizáció blokkolásához fűződik-e valamilyen érdeke? (pl. gyerekszám csökkenése a helyi intézmények működése miatt kockázatos, településüzemeltetéshez kapcsolódó közmunka, egyéb függőségi rendszerek)

A település fejlődésének kulcsát látja a FETE megérkezésében. A helybelieknek nagyszerű munkalehetőség nyújtana.

Azonban fenntartásokkal is kezeli a programot. A polgármester több olyan településvezetővel egyeztetett, ahol a FETE (MMSZ) negatív megítélésben részesül.

A fejezet fő következtetései

Következtetések az önkormányzat együttműködési készségét illetően:

- a bérlakásfejlesztéseket támogatja, a lakáskörülmények javításának és a településfejlesztésnek az eszközét látja benne.

2 A lakosság helyzete (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

Foglalkoztatottság és jövedelmek szintje a célcsoport tekintetében: milyen típusú munkákat végeznek (közfoglalkoztatottság, alkalmi/idénymunkák, hetelés, stb.), milyen jövedelemért, ezekben körülbelül hány fő érintett. Legfőbb szociális problémák (élethelyzetek, devianciák, eladósodottság, uzsora, perspektívák, mely szolgáltatásokhoz nem férnek hozzá, nem megfelelő minőségű szolgáltatások). Családok szociális helyzetük szerinti besorolása.

Szociális problémák a településen

A párválasztás során előfordul, hogy családon belül lelnek párra a község lakói.

Ha egy gyermek esetében valamilyen problémára fény derül a szűrővizsgálatok során, a szülők nem járnak utána, a kivizsgálás folyamatát nem viszik végig. A folyamatban addig jutnak el, ameddig megállapítják a magasabb összegű családi pótlékot.

A lakókörnyezet szemetes.

Az önálló életvitel nagy nehézséget jelent a fiatal szülők számára.

Az édesanyák nagyrésze nem tudja megjegyezni mikor milyen vizsgálatra kell mennie.

Nem tudatos családtervezés jellemzi az itt élőket.

Alacsony iskolai végzettség a lakosság nagyrésztére jellemző. 8 osztály vagy jóval alacsonyabb: 1.-4.osztály

Nincs tudatos gyermeknevelés, sok esetben az utca neveli fel a gyerekeket.

A felnőttlakosság körében a frontin, xanax alkohol kombináció fogyasztása megfigyelhető.

Uzsora: élelmiszerre összpontosul. Sok esetben főtt ételre is

A fejezet következtetései

Családtípus: 220 család	Családok száma
<u>Teljes nyomorban élő családok:</u> hosszabb távon is intenzív segítségre szoruló, alapvetően nincs munkaképes tagja a családnak, a család súlyos problémákkal küzd, tartós betegség/szenvedély-/mentális betegség jelen van. Teljes nyomorban élő család, akár magasfokú eladósodottság is jellemzi a családot. Ha van gyermek a családban, szülői kompetencia súlyosabb hiánya jelenik meg.	0
<u>Minimális öfenntartó képességgel rendelkező családok:</u> megélhetési gondokkal küzdő család, de van olyan tagja, aki valamilyen szintű munkát végez, akár alkalmi/idénymunkát, akár közfoglalkoztatásban vesz részt. A gyerekekről alapvetően gondoskodnak. Fejleszthető a család munkaerőpiaci részvétele.	110
<u>Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok:</u> viszonylag rendszeres munkával és jövedelemmel rendelkező család, ami nem feltétlenül jelent bejelentett munkából származik. Kiegyensúlyozottabb, rendszeres életvitellel rendelkeznek. Gyermeknevelési kompetenciáik viszonylag jók. Munkaerőpiaci részvétel fejlesztésére itt is szükség lehet.	110

3 A lakásállomány helyzete (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

Épületek állapota, az életveszélyes, illetve kritikus állapotú házak számossága, aránya a településen, illetve a szegregátum(ok)ban. Tulajdonviszonyok elsősorban a segítségre szoruló családok körében (legális tulajdonviszonyok, mennyire jellemző albérlet, uzsora bérlet, szívességi lakáshasználat), ezek mértékének becslése. Lakósűrűségi viszonyok vizsgálata (a statisztikai adatok és a valós helyzet összevetése). Üres ingatlanok, illetve megvásárolható ingatlanok (ház, telek) száma (kapcsolódóan az üres ingatlanok tulajdonosi viszonyai, tehermentesek-e, ténylegesen megvásárolhatók-e).

Rendezetlen tulajdonviszonyok

A szegregátumban 50 lakás található. Ezek jellemzően „CS”-s lakások.

Az itt élők nem rendezték a tulajdoni viszonyokat így továbbra is ezek az ingatlanok az önkormányzat tulajdonát képezik.

A tulajdonviszonyok kb.20%-a rendezetlen a polgármester meglátása szerint.

Szívességi lakáshasználat

A szegregátumban élő fiatal párok-családok esetében valószínűsíthető ez a lakhatási forma, de mértéke nem ismert.

Lakások túlszűfolttsága

Lakásszám (2011)	206
Üres lakások száma (2011)	24
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	117
Lakásszám a szegregátumban (2011)	24

Közműszolgáltatásba bekapcsolt lakások

Lakások száma (2019)	206
Közüemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	145
Közcatornába bekötött lakások száma (2019)	68
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	184
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	0
WC nélküli lakások száma (2011)	112
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	25

Némely esetben olyan öregek az ingatlanok, hogy az áram bekötéséhez szükséges vezeték kiépítését nem lehet megvalósítani.

Épületek állapota:

A település 1. szegregátumában 78,6%, a 2. szegregátumában 90%, tehát nagyon magas a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül, ezek jelentősen meghaladják a települési arányszámot (58,2%). A szegregátumokban a lakások 58,3%-a csupán egyetlen szobával rendelkezik.

Az épületek jelentős részének nem megfelelő a műszaki állapota: a tetők repedezettek, a falak dűledeznek és a hőszigetelés sem megoldott.

A Dankó Pista utcában élők törekednek az állagmegóvásra. Az Akác utcában élők már kevésbé.

Eladó ingatlanok száma: 0

Ha felszabadul egy ingatlan az önkormányzat felvásárolja.

A fejezet célja, fő következtetései

Lakástípusok: 189 ingatlan	Lakások száma
9 lakatlan-önkormányzati tulajdonban állnak	
életveszélyes házak	0
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyeket nem érdemes felújítani	0
nem életveszélyes, de rossz állapotú házak, amelyek felújítással még egy időre lakhatóvá tehetők (kb. 10 év),	100 tető-és kéményprobléma
jobb állagú házak, amiket érdemes modernizálni	80

4 A lakhatási beavatkozási terv

4.1 A lakhatási szegénység fő problémái (1 oldal)

A fejezet tartalma

Legfőbb lakhatási problémák és azok statisztikai adatok és becslések alapján való nagyságrendjének összegzése a szegregációt, a közmű ellátottságot (közmű elérhetősége, közműszolgáltatásokból kikapcsolt lakások), a lakásállomány javítását, a tulajdonviszonyok rendezetlenségét, az eladósodottság problémáit is érintve.

Település térségi pozíciója:

Edelénytől északkeletre 13 kilométerre, Szikszótól északra 18 kilométerre, Miskolctól pedig közúton 32 kilométerre északra található.

A közösségi közlekedés Edelényben jónak mondható, azonban Szikszó és Miskolc csak átszállással közelíthető meg.

A település társadalmi összetétele, **gettósodó település** típusba tartozik.

A Központi Statisztikai Hivatal adatszolgáltatása alapján **két veszélyeztetett terület van**.

Lak településen az 1. veszélyeztetett területhez tartozik: Dankó Pista út - belterületi határ.

A 2. veszélyeztetett területhez tartozik: Táncsics Mihály út - Kossuth Lajos u. a Deák Ferenc útig - Laki- patak - Dankó Pista út - belterületi határ.

A veszélyeztetett területeken élők a lakosság 57,6%-át alkotják.

A lakásállománynak a 45,1%-a a veszélyeztetett területeken található.

Önkormányzat hozzáállása a bérlakásfejlesztési programhoz:

A település fejlődésének kulcsát látja a FETE megérkezésében. A helybelieknek nagyszerű munkalehetőség nyújtana.

Azonban fenntartásokkal is kezeli a programot. A polgármester több olyan településvezetővel egyeztetett, ahol a FETE (MMSZ) negatív megítélésben részesül.

A településen a lakóházak túlnyomórészt a családok saját tulajdonában vannak.

A tulajdonviszonyok kb.20%-a rendezetlen a polgármester meglátása szerint.

A helyi szakemberek véleménye szerint elsősorban a szívességi lakáshasználó fiatal gyerekes családok körében van igény a költözésre.

Az eladósodottság a szegregátumban élők jelentős részét érintik, leggyakoribb oka a telefontársaságok felé való tartozások, illetve a korábban felvett áruhitelekből származnak.

A közfoglalkoztatotti bérek kb 10%-t érinti a különböző lefogások.

Az eladó ingatlanok száma:

Ha felszabadul egy ingatlan az önkormányzat felvásárolja.

Jelenleg 9 ingatlan áll az önkormányzat birtokában.

Más településről érkezőket sem az önkormányzat, sem a helyi romaság nem lát szívesen.

Műszaki koordinátor értékelés:

Lak, Kossuth u. 60. (rakott kő lábazat, vályog falazat, ácsolt fedélszék, cserépfedés - szerkezetileg károsodott, falak repedtek, hátsókerti fal omlásveszélyes, falak vizesek, penészesek)

NEM ALKALMAS BÉRLAKÁSNAK

Család-lakáshelyzet mátrix: elsősorban a segítségre szoruló családokra koncentrálva

Családtípusok	Teljes nyomorban élő családok	Minimális öfenntartási képességgel rendelkező családok	Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű	Adott lakástípusban a család helyzete szerint	Az adott lakástípusba tartozó családok száma
---------------	-------------------------------	--	--	---	--

Lakástípusok			családok	beazonosított családok száma összesen	összesen
azonnali életveszélyt jelentő lakás	0			0	0
rossz lakásállag, még nem életveszély, de nem érdemes rajta semmit csinálni	0			0	0
nagyon rossz állagú, de valami felújítással még egy ideig lakhatóvá tehető (5-10 év)		110		110	100
olyan lakás, amit érdemes felújítani, modernizálni			80	80	80
Adott családtípusban a lakhatási helyzet szerint beazonosított családok száma összesen	0			0	
Az adott családtípusba tartozó családok száma összesen	0	110	110	190	220 család 180 ingatlan

4.2 Fő beavatkozási irányok kijelölése és prioritizálási szintek leírása (2 oldal)

A fejezet a feltárt problémák mentén megfogalmazza a lakhatási szegénységet enyhítő beavatkozások körét és a szükségletek alapján mutatkozó nagyságrendjét függetlenül attól, hogy jelenleg melyik beavatkozáshoz milyen szintű forrás áll rendelkezésre. A beavatkozások tehát diagnózis alapúak és nem csak az RRF által lehetővé tett intézkedésekre koncentrálnak, hanem mindazokra, amelyek a helyi szükségletfeltárás alapján elengedhetetlennek mutatkoznak a lakhatási problémák csökkentése érdekében. A beavatkozások kialakításánál érvényesíteni kell a beavatkozások egymásra épülésének szemléletét, tehát meg kell fogalmazni azokat a szoft programokat is, melyek a megalapozzák a lakhatás fizikai körülményeit javító beruházásokat.

A lakhatási viszonyok javítását célzó beavatkozások megalapozása érdekében az

alábbi beavatkozások szükségesek:

- **Eladósodottság kezelésének kiterjesztése:** első lépésként a családokban tudatosítani kell a probléma súlyát az adósságok törlesztésének előnyeit, és együttműködővé kell tenni a családokat e téren. Fokozatosan fel kell mérni, hogy hány család érintett az eladósodottság problémájában, illetve közülük potenciálisan hány tehető együttműködővé.
- **Tulajdoni jogviszonyok rendezése:** szükséges megkezdeni a jogviszonyok rendezését, ezzel kapcsolatban jogi tanácsadást kell nyújtani a családoknak. Először azokra a családokra kell koncentrálni, melyek potenciálisan bevonhatóak a lakhatási programokba, de a tulajdonviszonyok rendezetlensége ennek akadályát jelenti.
- **A foglalkoztatáshoz való hozzáférés elősegítése:** potenciális munkalehetőségek, lehetséges vállalkozási területek helyben való kialakítása, gondolva az alacsony iskolai végzettségű, szakképesítéssel nem rendelkező munkavállalókra.
- **Foglalkoztatás javítását célzó program:** a munkaerőpiaci mentor tevékenységére támaszkodva a lakhatási programokba potenciálisan bevonható családokra kell koncentrálni.
- **Közösségi közlekedés fejlesztése Szikszó, Miskolc irányában is.**
- **Pénzügyi tudatosság fejlesztésére irányuló tevékenységek**

Lakhatási programok:

- **A közműszolgáltatásokba való be-, visszakapcsolás** támogatása elsősorban a víz-és az áramszolgáltatás tekintetében.
- **Magántulajdon fejlesztése:** a tetők és kémények állapota igényelnék az elsődleges beavatkozást a településen lévő ingatlanok esetében.

Bérlakásfejlesztés tekintetében:

- **Krízislakások kialakítása:** szükséges a településen néhány olyan krízislakás kialakítása, ahová az életveszélyes lakhatási helyzet és súlyos családi konfliktusok esetén családok elhelyezhetőek.

Az önkormányzat 1 családnak vásárolt ingatlant életveszélyes lakhatási körülményeik miatt.

- **Bérlakások kialakítása a településen belül mobilizálható családoknak:** a viszonylag jobb jövedelmi helyzetű, rendszerezett életvitellel rendelkező családok lehetnek az elsődleges célcsoport, köztük is azok a fiatal családok, akik szüleiknél túlszűfolt lakásban élnek. A településvezetés is azon családok mobilizációját támogatja a településen belül, ahol a szülők rendszeres munkaviszonnyal rendelkeznek.
- A FETE / RRF bérlakásfejlesztés programjának keretén belül lehetőség van arra, hogy **családok mobilizálása a településen kívüli** másik, jobb pozíciójú, a munkaerőpiaccal vagy munkaerőpiachoz lényegesen közelebb elhelyezkedő településre (növekedési centrum) történjen. Ennek a beavatkozásnak a célcsoportja elsősorban azok a családok képezik, akik képesek élni a jobb munkalehetőségekkel.

4.3 Bérlakásfejlesztés beavatkozási terve (3-4 oldal)

Ez a fejezet már „csak” a bérlakásprogramra fókuszál és annak nagyságrendjének, céljainak és célcsoportjainak, illetve javasolt megoldási modelljének konkretizálását szolgálja. A

fejlesztések nagyságrendjét a feltárt szükségletekből kiindulva kell meghatározni. A szükséglet alapján meghatározott fejlesztések nagyságrendjét a Kézikönyvben meghatározott szempontok szerint lehet korrigálni.

A bérlakásfejlesztés nagyságrendjét helyben módosító tényezők:

település közlekedési összeköttetései	Edelény irányába jónak mondható
helyi gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások megléte	fő foglalkoztató az önkormányzat
helyben elérhető eladó és felújítható ingatlanok köre	az önkormányzat 9 üres ingatlannal rendelkezik
közműinfrastruktúra	A gáz és szennyvízhálózatához való hozzáférés a szegregátumokban nem biztosított.
megvásárlandó ingatlanok tulajdonviszonyai	20% -uk rendezetlen
uzsora	jelen van: élelmiszer
iskola, szociális szolgáltatások elérhetősége	óvoda, iskola van: szegregáltak
szegregátumok relatív mérete a településen	A veszélyeztetett területeken élők a lakosság 57,6%-át alkotják.

A bérlakásfejlesztés településhatárokön kívülre történő mobilizálás nagyságrendjét módosító tényezők:

településvezetés érdekelt a lakosság megtartásában	nem ismert
konfliktusok a küldő és befogadó települések között (családi szint)	A településen a szakácsi lakosok megítélése negatív.
ellenállás a fogadó településeken a roma családok ellen	jelen van
szegregátumok potenciális áthelyeződése a fogadó településen	nem ismert
helyi növekedés centrum (munkahely konkrét település)	Edelény, Homrogd, Szikszó, Miskolc
családok társadalmi kapcsolatrendszerének összetétele	szoros
céltelepülés árszínvonala(alacsony, magas)	magas

**A ténylegesen megvalósítható bérlakásfejlesztések megbecslése:
Bérlakásfejlesztések:**

A potenciális célcsoporti körből a megvalósító szervezet szerint csak olyan családok tudnak ténylegesen élni a bérlakásfejlesztések adta lehetőséggel, akik megfelelően ösztönözöttek és együttműködőek, illetve van esély arra, hogy azzá tehető, továbbá rendszeres munkával és viszonylag magasabb jövedelemmel rendelkeznek. Figyelembe véve a 4 éves megvalósítási időszakot (a terv elkészítéséhez képest), az alábbi nagyságrendek vállalása lehet reális:

- településen belüli mobilizáció: teljes időszakban 4 család, ami egyben **4 bérlakás létrehozását jelenti a településen**

Indoklás:

Az előzetes felméréseket, valamint interjúkat összevetve, a térségben dolgozó valamennyi szakember véleményére alapozva született a döntés. A településen EFOP telepprogram valósult meg. 3 új ingatlan került kialakításra, 2 ingatlan esetében pedig felújításra került sor.

Bérlakás beavatkozások tervezését segítő mátrix: igények és lehetőségek szerint kialakítható megoldás típusok

	Településen belül meglévő lakás	Új lakásépítés településen	Mobilizáció (településen kívüli lakás)	Összesen
Lakottan veszi meg a program a család lakását és felújítja (a család benne marad)				
Üres lakást vesz a program				
A létrehozott bérlakásba olyan család költözik, akinek a megszűnt a lakhatása (lebontják, kilakoltatták)				
Túlszűfolt lakásból szétköltöző család költözik be	4			
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, de a program nem veszi meg a lakást				
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, és a program megveszi a megüresedett lakást				
Összesen				4

4.4 Opcionális kiegészítő fejezet

Amennyiben a beavatkozási terv megvalósításában fontos további szervezeti együttműködés, vagy olyan, kifejezetten a településre jellemző kockázatok társulnak hozzá, amelyeket a fenti tematikus fejezetekben nem lehetett körbejárni azt ebben a kiegészítő fejezetben lehet megtenni.